Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/2022

3.10.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2025/2022,

annettu 2 päivänä lokakuuta 2025,

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välisestä assosioinnista tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamisesta Euroopan unionin ja Marokon kuningaskunnan välillä kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen allekirjoittamisesta unionin puolesta ja sen väliaikaisesta soveltamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto antoi 10 päivänä syyskuuta 2025 komissiolle luvan aloittaa neuvottelut Marokon kuningaskunnan kanssa Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välisestä assosioinnista tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamisesta Euroopan unionin ja Marokon kuningaskunnan välillä kirjeenvaihtona tehtävästä sopimuksesta.

(2) Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välisestä assosioinnista tehty Euro–Välimeri-sopimus ([1]), jäljempänä ’assosiaatiosopimus’, tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

(3) Euroopan unionin tuomioistuin, jäljempänä ’tuomioistuin’, selvensi 21 päivänä joulukuuta 2016 asiassa C-104/16 P antamassaan tuomiossa ([2]), että assosiaatiosopimuksen soveltamisala kattaa ainoastaan Marokon kuningaskunnan alueen mutta ei Länsi-Saharaa, joka on Marokon kuningaskunnasta erillinen itsehallintoa vailla oleva alue.

(4) Vahvistaakseen oikeusperustan assosiaatiosopimuksessa määrättyjen tullietuuksien myöntämiseksi Länsi-Saharasta peräisin oleville tavaroille Euroopan unioni ja Marokon kuningaskunta tekivät assosiaatiosopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamista koskevan kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen ([3]), jäljempänä ’kirjeenvaihtona tehty sopimus’, joka allekirjoitettiin 25 päivänä lokakuuta 2018. Kirjeenvaihtona tehty sopimus hyväksyttiin neuvoston päätöksellä (EU) 2019/217 ([4]).

(5) Tuomioistuimen 4 päivänä lokakuuta 2024 yhteisissä asioissa C-779/21 P ja C-799/21 P ([5]) antaman tuomion seurauksena päätöksen (EU) 2019/217 vaikutukset lakkaavat 4 päivänä lokakuuta 2025.

([1]) EYVL L 70, 18.3.2000, s. 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2000/204/oj.
([2]) Unionin tuomioistuimen tuomio 21.12.2016, Euroopan unionin neuvosto v. Saguia el Hamran ja Río de Oron vapautuksen kansallinen rintama (Polisario-rintama), C-104/16 P, ECLI:EU:C:2016:973.
([3]) Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välistä assosiointia koskevan Euro–Välimeri-sopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamisesta Euroopan unionin ja Marokon kuningaskunnan välillä kirjeenvaihtona tehty sopimus (EUVL L 34, 6.2.2019, s. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2019/217/oj).
([4]) Neuvoston päätös (EU) 2019/217, annettu 28 päivänä tammikuuta 2019, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välistä assosiointia koskevan Euro–Välimeri-sopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamisesta Euroopan unionin ja Marokon kuningaskunnan välillä kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen tekemisestä (EUVL L 34, 6.2.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/217/oj).
([5]) Unionin tuomioistuimen tuomio 4.10.2024, Euroopan komissio ja Euroopan unionin neuvosto v. Front populaire pour la libération de la Saguia-el-Hamra et du Rio de oro (Front Polisario), yhdistetyt asiat C-779/21 P ja C-799/21, ECLI:EU:C:2024:835.

(6) On aiheellista varmistaa, etteivät vuosien mittaan kehittyneet kauppavirrat häiriinny ja että assosiaatiosopimuksen mukaisia tullietuuksia sovelletaan Länsi-Saharasta peräisin oleviin tavaroihin, samalla kun noudatetaan täysimääräisesti tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-779/21 P ja C-799/21 P antamassa tuomiossa vahvistettuja edellytyksiä.

(7) Komissio on useissa komission yksiköiden valmisteluasiakirjoissa katsonut, että tullietuuksien ulottamisella koskemaan Länsi-Saharasta peräisin olevia tuotteita on suora vaikutus pieneen määrään maatalous- ja kalastustuotteita Länsi-Saharan alueella. Kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen soveltaminen tuotti vuonna 2022 yhteensä 44,4 miljoonan euron säästöt tullimaksujen muodossa, joita ei peritty 590 miljoonan euron vientituotteista.

(8) Tuomioistuin totesi yhdistetyissä asioissa C-779/21 P ja C-799/21 P antamassaan tuomiossa, että kaikkiin Marokon kuningaskunnan kanssa tehtyihin Länsi-Saharaa koskeviin sopimuksiin on oltava Länsi-Saharan kansan suostumus. Lisäksi unionin tuomioistuin katsoi, että tällainen suostumus voidaan olettaa, jos kyseessä olevalla sopimuksella ei luoda mitään Länsi-Saharan kansaan kohdistuvia velvoitteita ja jos kyseinen kansa saa Länsi-Saharan alueen luonnonvarojen hyödyntämisestä täsmällisen, konkreettisen, olennaisen ja todennettavissa olevan edun ja kyseinen etu on oikeassa suhteessa kyseisen hyödyntämisen laajuuteen. Etuun on liitettävä takeet siitä, että kyseinen hyödyntäminen tapahtuu kestävän kehityksen periaatteen mukaisin edellytyksin.

(9) Tuomioistuin selvensi 4 päivänä lokakuuta 2024 asiassa C-399/22 antamassaan tuomiossa ([6]) lisäksi, että Länsi-Saharan alueen on katsottava olevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 ([7]) 60 artiklassa ja näin ollen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1308/2013 ([8]) ja komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 543/2011 ([9]) tarkoitettu erillinen tullialue siltä osin kuin on kyse alkuperämaan ilmoittamisesta kyseisellä alueella korjattujen tuotteiden merkinnöissä, joissa voidaan ilmoittaa alkuperämaana vain Länsi-Sahara.

(10) Komissio on neuvotellut tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-779/21 P ja C-799/21 P antamassa tuomiossa vahvistettujen edellytysten mukaisesti Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välisestä assosioinnista tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamisesta Euroopan unionin ja Marokon kuningaskunnan välillä kirjeenvaihtona tehdyn uuden sopimuksen, jäljempänä ’uusi kirjeenvaihtona tehty sopimus’, jolla korvataan kirjeenvaihtona tehty sopimus.

(11) Uudella kirjeenvaihtona tehdyllä sopimuksella laajennetaan assosiaatiosopimuksella myönnetyt kahdenväliset tullietuudet koskemaan Länsi-Saharan alueelta peräisin olevia, Marokon tulliviranomaisten valvonnassa olevia tuotteita.

(12) Assosiaatiosopimuksella perustetun assosiointineuvoston on määrä hyväksyä uuden kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen puitteissa päätös käsitteen ”peräisin olevat tuotteet” (alkuperätuotteet) määritelmää ja hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevan assosiaatiosopimuksen pöytäkirjan N:o 4 muuttamisesta, jotta voidaan vahvistaa määräykset, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että kyseistä pöytäkirjaa sovelletaan Länsi-Saharasta peräisin oleviin tuotteisiin ja että kauppa jatkuu erityisesti hedelmä- ja vihannesalalla ja kalastusalalla.

([6]) Unionin tuomioistuimen tuomio 4.10.2024, Confédération paysanne v. Ministre de l’Agriculture et de la Souveraineté alimentaire ja Ministre de l’Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique, C-399/22, ECLI:EU:C:2024:839.

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista (EUVL L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

([9]) Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 543/2011, annettu 7 päivänä kesäkuuta 2011, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä hedelmä- ja vihannesalan sekä hedelmä- ja vihannesjalostealan osalta (EUVL L 157, 15.6.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2011/543/oj).

(13) Jotta voidaan varmistaa selvä ero toisaalta Länsi-Saharasta peräisin olevien, Marokon tulliviranomaisten valvonnassa olevien hedelmä- ja vihannesalan tuotteiden ja toisaalta Marokosta peräisin olevien saman alan tuotteiden merkintöjen välillä ja huolehtia siitä, että unionin kuluttajat saavat asianmukaiset tiedot, uudessa kirjeenvaihtona tehdyssä sopimuksessa määrätään, että tuotaessa Marokon tulliviranomaisten valvonnassa olevia, Länsi-Saharasta peräisin olevia hedelmiä ja vihanneksia unioniin ne yksilöidään viittaamalla tuotteen alkuperäalueeseen, joka mainitaan näihin tuotteisiin unioniin tuonnin yhteydessä liitettävässä alkuperätodistuksessa. Lisäksi uudessa kirjeenvaihtona tehdyssä sopimuksessa määrätään, että unioni voi myöntää asianomaisille Marokon viranomaisille tarvittavat luvat, jotta ne voivat antaa Marokon tulliviranomaisten valvonnassa oleville, Länsi-Saharasta peräisin oleville tuoreille hedelmille ja vihanneksille todistukset siitä, että ne vastaavat kaupan pitämistä koskevia unionin vaatimuksia, unionin oikeuden mukaisesti.

(14) Uuden kirjeenvaihtona tehdyn sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä annettavan unionin julistuksen mukaan unioni myöntää ensinnäkin alueelle rahoitusta, jossa keskitytään keskeisiin aloihin, kuten vesihuoltoon ja kasteluun, energiaan, aavikoitumisen torjuntaan ja veden suolanpoistoon kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti. Osapuolet panevat täytäntöön uudessa kirjeenvaihtona tehdyssä sopimuksessa määrätyn yhteisen arviointimekanismin. Samalla unioni lisää humanitaarista apuaan Tindoufin leireille. Kyseinen apu kanavoidaan asiaankuuluvien unionin ja Yhdistyneiden kansakuntien mekanismien kautta, ja sitä hallinnoidaan samalla tavalla kuin muutakin humanitaarista toimintaa. Komissio tukee asianmukaisia ohjelmia koulutuksen, kulttuurin ja osaamisen kaltaisilla aloilla.

(15) Tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-779/21 P ja C-799/21 P antaman tuomion 153 kohdan mukaisesti perustetaan säännöllistä valvontaa koskeva mekanismi, mukaan lukien yhteinen arviointimekanismi.

(16) Unioni tukee Yhdistyneiden kansakuntien pyrkimyksiä sellaisen oikeudenmukaisen, kestävän ja molempien osapuolten hyväksyttävissä olevan poliittisen ratkaisun löytämiseksi, jolla Länsi-Saharan kansa saa itsemääräämisoikeuden Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

(17) Uusi kirjeenvaihtona tehty sopimus olisi allekirjoitettava sillä varauksella, että sen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen, ja allekirjoittamisen yhteydessä tehtävä unionin julistus olisi hyväksyttävä.

(18) Uutta kirjeenvaihtona tehtyä sopimusta olisi sovellettava sen voimaantuloon asti väliaikaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Annetaan lupa allekirjoittaa Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välisestä assosioinnista tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamisesta Euroopan unionin ja Marokon kuningaskunnan välillä kirjeenvaihtona tehty sopimus unionin puolesta sillä varauksella, että mainitun sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen ([10]).

2 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Marokon kuningaskunnan välisestä assosioinnista tehdyn Euro–Välimeri-sopimuksen pöytäkirjojen N:o 1 ja N:o 4 muuttamisesta Euroopan unionin ja Marokon kuningaskunnan välillä kirjeenvaihtona tehtyä sopimusta koskeva Euroopan unionin julistus.

([10]) Sopimuksen teksti julkaistaan EUVL L, 2025/2025, 3.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree/2025/2025/oj.

3 artikla

Sopimusta sovelletaan sen voimaantuloa varten tarvittavien menettelyjen päätökseen saattamiseen asti väliaikaisesti sopimuksen mukaisesti sekä edellyttäen, että siinä määrätyt ilmoitukset on annettu.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 2 päivänä lokakuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. BJERRE